

„SŁOWO“ wstępuje we wszystkie prawa i przejmuje wszelkie obowiązki „Gazety Krajowej“.

S Ł O W O

Wychodzi codziennie z wyjątkiem dni poświęconych
Redakcja i administracja Ad. Mickiewicza 4. Tel. 228. Otwarte od 9 do 3.

Prenumerata miesięczna z dostarczeniem do domu oraz z przesyłką pocztową mk. 1000.

Cena ogłoszeń: Wiersz nonpa-
spawtowy: przed tekstem 200
mk.; w tekście 300 mk.; za
tekstem 100 mk.
W numerach świątecznych
o 25 procent drożej.

Zarząd Spółki Akcyjnej Towarzystwo dla Handlu i Przemysłu

„Janusz Gerżabek i S-ka“

Wilno, ul. Królewska № 5.
(Warszawa, ul. Niecała № 6).

podaje do wiadomości publicznej:

1) że na zasadzie statutu, zatwierdzonego w dn. 26 stycznia 1922 r. Nr 476 przez Tymcz. Komisję Rząd, L. Śr. (Dzienn. Urz. T. K. R. Litwy Śr. Nr. 5 (55) 1922 r.) i stosownie do uchwały pierwszego Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów z dn. 29 lipca 1922 r. została zorganizowana i rozpoczęła swoją działalność w Wilnie Spółka Akcyjna „Towarzystwo dla Handlu i Przemysłu Janusz Gerżabek i S-ka“ z kapitałem zakładowym

Mk. 20.000.000.

2) że uchwałą tegoż Walnego Zgromadzenia na zasadzie § 8 Statutu upoważniono Zarząd do powiększenia kapitału zakładowego Spółki do sumy

Mk. 120.000.000.

drogą emisji 40.000 sztuk akcji, ceny nominalnej mk. 2.500 każda, serjami w cza-

sie i na warunkach według uznania Zarządu z tem, aby pierwsza seria II emisji wynosiła

Mk. 40.000.000

i wydana została na warunkach I ej emisji.

3) że niniejszem Zarząd ogłasza subskrypcję publiczną na pozostałe akcje I ej serii tej emisji, na warunkach następujących: cena emisyjna akcji wynosi mk. 2750 za akcję; z sumy tej mk. 2.500 przeznaczają się na kapitał zakładowy Spółki, reszta zaś, po pokryciu stempli i kosztów emisji, przeznaczają się na kapitał zapasowy. Akcje tej emisji partycypować będą w zyskach na równi z akcjami I ej emisji.

Całkowite wpłaty na pozostałe akcje przyjmuje Wileński Bank Rolniczo-Przemysłowy w Wilnie oraz Oddziały tegoż Banku w Warszawie, Grodnie, Głębokiem i Świecianach.

ROLNICY!

Przemysłowo - Handlowe T-wo „UNJA“

Spółka Akcyjna, Wilno, Jagiellońska 3, telefon 685

jest przedstawicielem Spółki Akcyjnej Handlu Ziemiopłodami, Centrali Organizacji Rolniczo-Handlowych w Warszawie na wojew. Wileńskie

poleca dla celów rolniczych:

Żyta i pszenice oryginalne selekcyjne oraz krajowe,
żyto „Kawęczyn“,
żyto „Petkus“,
żyto Sobieszynskie,

Pszenicę węgierską,
Pszenicę Dańkowska, Konstan-
cję, Wysokolitewska, Pu-
ławską, Sobieszynska,

lub pierwsze ich odsiewy

oraz przyjmuje zamówienia na powyższe.

Warunki do omówienia w T-wie „UNJA“, Wilno, Jagiellońska 3.

Rząd rektora Nowaka.

Prawie dwa miesiące dzieli datę 2 czerwca, — dzień zerwania pracy gabinetu Ponikowskiego od 31-go lipca, dnia podpisania gabinetu Nowaka. Można z całą pewnością stwierdzić, że przesilenie tam się skończyło, gdzie się zaczęło. Dzieje nasze przez te dwa miesiące zatoczyły koło, aby powrócić do koncepcji rządu pozaparlamentarnego i umiarkowanego, koncepcji, która służyła za podstawę przy tworzeniu gabinetu p. Ponikowskiego. Sfery umiarkowane, które z natury rzeczy przeciwnie były rządowi eksperymentów społecznych, ale które nie życzyły sobie także zawieruchy w kraju, potrafiły raz i na zawsze zredukować do rezultatu, streszczającego się w zdaniu, iż rektora politechniki warszawskiej zastąpił rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Pan Julian Nowak bynajmniej lewicowcem nie jest. Sympatjami swymi związany jest ze stronnict-

wem Prawicy Narodowej. Możemy więc powiedzieć, według terminologii tak często używanej przez Rosjan, iż jest o wiele „na prawo“ od p. Ponikowskiego. Niektórzy z jego ministrów reprezentują znów kierunki bardziej „na lewo“ od swoich poprzedników z gabinetu Ponikowskiego. Gdy jednak będziemy wymierzać dystanse „na prawo“ i „na lewo“ — być może, pozycje poszczególnych ministrów obydwu gabinetów naogół się zrównoważą.

Przeciwko jednemu z ministrów nowego gabinetu konserwatywna grupa Klubu Pracy Konstytucyjnej miała poważne zastrzeżenia, a mianowicie: przeciwko p. Makowskiemu. Pan Makowski jest podpułkownikiem w audytoryacie wojsk polskich, prócz tego autorem kilku podręczników w zakresie prawa karnego, dość niechętnie przyjętych przez poważną krytykę prawniczą polską. Według pojęć zachodnio-eu-

ropejskich — minister sprawiedliwości powinien być możliwie wyeliminowany z polityki bieżącej. „Strażnikiem pieczęci“ — nazywają go Francuzi. Pan Makowski cechy tej bynajmniej nie posiada. W gabinecie Słowińskiego, którego był członkiem, uwypuklał mniej sympatyczne cechy tego rządu: pewną niedojrzałość polityczną i dyktantyzm.

Choćby się do zestawienia bilansu ostatnich dwóch miesięcy najmańdrzejsi zabraли buchalterzy, napewno w rezultacie dadzą one same minusy dla państwa polskiego.

W walce o rząd umiarkowany i poważny złożono niemało ofiar. Rząd p. Słowińskiego nie był rządem odpowiednim. Gdyby się nawet zamknęło oczy na jego fizjonomję społeczną, to pozostawałby fakt niewątpliwy, że był to gabinet zamato poważny. Wprost każde odezwanie się p. Słowińskiego było powodem do nieporozumień i wyjaśnień, a jego exposé wywołało oburzenie. Jeżeli znów chodziło o rząd p. Korfantego, to

**DOM BANKOWY
F. WINISKI**
WIELKA 67, tel. 336
Przekazy do wszystkich miast
inkaso
Dyskonta
Rachunki bieżące
Kupno walut
po cenach najwyższych

Mieszkanie 10 pokoi w centralnym mieście konfortowe zamienie na inne z wygodami i stajnią na Antokolu, Zwierzynie etc. Oferty do redakcji pod „Zamiana“.

Uwaga! Fabryki, Gospodynie 40% zysku
daje naj-
tanszy **opał-węgiel**
Natychmiast dostarcza
M. Deull, WILNO,
Jagiellońska 5.

PAMIĘTAJMY
o zdembolizowanych żołnierzach!

jego kierownik — wspaniały agitator i mówca wiecowy, trybun robotniczy, również niewiele się nadawał na tak odpowiedzialne stanowisko. Jakkolwiek popierany przez narodową demokrację i część pra-

wicy sejmowej, p. Korfanty należy do typowych przedstawicieli lewicy społecznej, którym łatwiej jest burzę wywoływać, niż je uciszać.

Cat.

Wiadomości polityczne.

Korfanty wy- Poseł Korfanty wy-
daje odezwę. dał odezwę, w której opisuje przebieg przesilenia i swój stosunek do Naczelnika Państwa, tłumacząc, dlaczego uważał za obowiązek wytrwać do końca. Odezwa kończy się: „Przez zamianowanie gabinetu p. Nowaka, rozpoczęta walka o prawo, nie została ukończona. Przy nadchodzących wyborach do Sejmu rozstrzygnąć ją ma cały naród“.

Ukryta ręka. Prasa litewska zamieszcza „depesze“ z Wilna, w której w sposób niezmiernie jaskrawy mówi się o rzekomem powstaniu białoruskiem w pow. Lidzkim. Charakterystycznym jest, że wzmianki powyższe podają treść rozrzuconych w czasie zajść w pow. Lidzkim, proklamacji. Natomiast przemilczają szczegóły samych napadów. (AW.)

Ministrowie Z powodu żądania litewscy o umiędzynarodowienie neutralizacji Niemna, wysuniętego przez rządy Ententy litewski minister Skarbu p. Dobkiewicz oświadczył, że umiędzynarodowienie Niemna jest zjawiskiem pożądanym, prowadzącym do ustalenia się wszechświatowych operacji handlowych. P. Dobkiewicz ma tylko zastrzeżenia, czy spodziewany rozkwit ekonomiczny Litwy może mieć miejsce wobec istnienia nieuregulowanych, jego zdaniem, sporów politycznych.

Zupełnie odmiennego zdania jest minister Wojny major Słizis, który nietylko w swoim imieniu, ale jako opinję Rządu wypowiedział zdanie:

— „Nie można przebijać nawył żywego ciała kraju. Co się tyczy obecnego stanu żeglugi na Niemnie, to od wsi Przelom do wsi Ucieczka, gdzie Niemien dzielą brzegi litewski i polski, niema żadnej żeglugi. W stosunku do zabezpieczenia Litwy pod względem wojskowym neutralizacja Niemna jest w tej chwili nie do pomyślenia“. (A. W.)

Nota Litwy W związku z o-
do Ligi Na-
rodów. statnią notą polską w sprawie zajść w

Pasie Neutralnym litewskie Min. Spraw Zagranicznych wysłało do sekretarza generalnego Ligi Narodów p. Drummonda notę, w której polemizuje z poszczególnymi wywodami noty polskiej. P. Jurgutis stoi na stanowisku, że administracja litewska w Szyrwintach istnieje już bardzo dawno, ustanowiona została bowiem jeszcze przed umową Suwalską. Co się tyczy napadów partyzantów litewskich p. Jurgutis uważa, że nie może sprawdzić słuszności twierdzeń Polki, ponieważ Litwa nie ma praw ingerencji do spraw Pasa Neutralnego. (A. W.)

„Weselić się, Kowieński „Tęczy smuć się”. nes Balsas w Nr. 124 zamieszcza artykuł Smetony p. t. „Weselić się, czy smuć się”, poświęcony uznaniu Litwy de jure przez Państwa Ententy. „Co będzie? — zapytuje p. Smetona, już obiecują uznanie Litwy de jure. Wiadomość ta nie cieszy wcale społeczeństwa litewskiego, bo jest też nad czem się zastanowić”. Omawiając okoliczności w jakiej przychodziło to uznanie, autor konstatuje fakt, że „rozstrzygnięcie sprawy Klajpedy nic dobrego Litwie nie przyniesie”. „Inna sprawa, pisze dalej p. Smetona, która zmusza nas do zastanowienia się nad propozycją uznania Litwy de jure, to kwestja umiędzynarodowienia Niemna”. Gdyby Litwa posiadała granice przynależne jej przez Rosję, oraz okręg Klajpedy i gdyby Polska cofnęła się na linię Curzona, która nie dopuszcza Polski do Niemna, wówczas nie byłoby potrzeby łamać głowy nad umiędzynarodowieniem Niemna. Lecz teraz... nikt nie wie kiedy i jakie granice ustali Ententa na wschodzie Polski. Dlaczego, stawiając Litwie warunek uznania umiędzynarodowienia Niemna, nie stawia się równocześnie Polsce żądania cofnięcia się od brzegów Niemna. Przed udzieleniem odpowiedzi na powyższe propozycje Ententy rząd nasz powinien się zastanowić nad powyższymi kwestjami. Dalej pisze Smetona o konsekwencjach, jakie może pociągnąć za sobą zgodzenie się Litwy na propozycje Ententy. Litwa, czytamy, uznając cały traktat Wersalski zgadza się w ten sposób z góry na granice Polski, jakie ustali Ententa, a może i na Wilno z Grodnem. Społeczeństwo nasze nie będzie się cieszyło z „de jure zanim się nie dowiemy, co się kryje za tem uznaniem. (W.A.P.)

Burza w Sejmie Kowieńskim. Wielką burzę wywołała w Sejmie Kowieńskim kwestja praw Prezydenta Republiki Litewskiej. Przedstawiciele bloku chrześcijańsko-demokratycznego wysunęli szereg poprawek do projektowanej poprzednio redakcji artykułu 50 Konstytucji Litewskiej. Poprawki te głoszą: 1) że Prezydent jest jednocześnie wodzem naczelnym armji, 2) że Prezydent ma prawo rozwiązać Sejm i zwołać go w ciągu 60 dni, 3) że w czasie, gdy Sejm nie istnieje, Prezydent ma prawo ustawodawcze, 4) że Prezydent ma prawo zawierać umowy z państwami zagranicznymi, 5) że Prezydent ma prawo wydawać zarządzenia, dotyczące uśmierzenia siłą oręża całych dzielnic w razie ich nieposłuszeństwa wobec Konstytucji.

Przedstawiciele opozycji pp. Sleszewicz, Pożailo, Pleczkajtis i inni wypowiedzieli się ostro przeciwko tym poprawkom. P. Bielinis (S. D.) sądzi, że w ten sposób Prezydent Demokratycznej Republiki Litewskiej zyskuje prawa omal że nie monarsze. Mówca protestuje przeciwko poprawce, dającej prawo uśmierzenia ludności siłą oręża. Uważa on, że środek ten mógł być stosowany przez rząd carski w tak zw. kraju północno zachodnim, ale nie może być stosowany w wolnej Litwie. Mowę tę na ławach lewicy przerywano okłaskami, na ławach prawicy gwałtownymi okrzykami protestu. Ze strony prawicy oponowali pp. Biczynas i referent Tumenas. (Ch. D.)

W głosowaniu imiennem większość poprawek została przyjęta. Poprawka dotycząca praw Prezydenta co do uśmierzenia nieposłusznym Konstytucji siłą oręża została odrzucona. Przed głosowaniem artykułu 50 en bloc lewica opuściła salę posiedzeń. Większość głosów artykuł został przyjęty. (A.W.)

Przegląd prasy.

Prawie jednomyślnie „Chwała Bogu!” powitała prasa polska nominację prof. Nowaka i szybkie przezeń skonstruowanie gabinetu. Osoba premiera nie budzi żadnych zastrzeżeń. Nawet okoliczność, iż nie jest on bynajmniej zawodowym politykiem, przyjęto owdzie z rezygnacją, owdzie z tajoną nadzieją, że — może to i lepiej!

Pogrzmiwały tylko jeszcze do wczorajszego dnia po prasie narodowo-demokratycznej echa przemian burzy, srożące się wciąż jeszcze na Belweder, dopiekające wciąż jeszcze Naczelnikowi Państwa, że „przyrzeczenia nie dotrzymał” i — nie ustąpił! „Gazeta Warsz.” nie mogąc znaleźć nic do zarzucenia nowemu prezydentowi Rady ministrów, którego nieskazitelnemu charakterowi i wybitnej uczoności oddaje pełną sprawiedliwość nawet „Rzeczpospolita”, tem zaciętej atakuje obu prof. Nowaka ministrów: odsądając p. Narutowicza nawet od „wyobrażenia o sterowaniu” naszą polityką zagraniczną, a związek prowokacją względem stronnictw umiarkowanych powołanie prof. Makowskiego (jak wiadomo, wilnianina, syna popularnego księgarza z Świątojańskiej) w którym nie waha się upatrywać „zacieklego socjalistę”.

Naczelnym publicyście „Kurjera Polskiego”, w doskonałym, jak zwykle, artykule wstępnym, porównywa rozpolitykowane polskie społeczeństwo, teraz dopiero trafiające co do ministerjalnego przesilenia na właściwą drogę, do pjanego, co zanim trafi prosto we drzwi musi wprawdzie zatoczyć się na lewo i na prawo... Niemże inaczej!

W „Tygodniku Ilustrowanym” poseł i krytyk Wł. Jabłonowski nie może pogodzić się z myślą, że Żeromski i Reymont otrzymali trzecią klasę orderu Polonia Restituta podczas gdy postrzymywali drugą i pierwszą jacyś tam urzędnicy! Stąd wniosek, że się rzuca wysoki i zaszczytny order... ot tak sobie, wedle czyjegóż tam widzi mi się. P. Jabłonowski lubi uogólniania.

„Kurjer Poranny” notuje, że Komisja Budżetowa ustaliła i przyjęła preliminarz Ziemi Wileńskiej na drugie półrocze roku bieżącego, wykazujący 332,606,778 marek deficytu, przy dochodach wynoszących przeszło półtrzecia miljarda.

Lector.

!Sprzedać!

Najpewniej i dogodnie w Domu Hand.-Kom. „Pomoc”, Jagiellońska 1. 5-1

KRONIKA.

KALENDARZYK.

Dziś: — N.M.P. Anielskiej. Stefana P. Jairo: — Znalezione relikwii św. Szczepana.

Wschód słońca: 4.12.

Zachód „ : 7.59

ODMIANY KSIĘŻYCA:

1 kwadra godz. 6 m. 22 rano.

WILEŃSKA.

— **Rada Miejska.** Prezydent miał zaprasza pp. Radnych na posiedzenie Rady Miejskiej we czwartek 3 sierpnia 1922 roku na godzinie 7 wieczorem.

Porządek dzienny:

1) Projekt statutu o wprowadzeniu obowiązków szkolnego w mieście Wilnie.

2) Referat w sprawie przejęcia dziennego żłobku dla dzieci, założonego przez Amerykański Czerwony Krzyż.

3) Wybory nowego składu Komisji Rewizyjnej.

4) Referat w sprawie urządzenia paleniska oszczędnościowego na elektrowni miejskiej.

5) Referat w sprawie przeniesienia elektrowni z ul. Kalwaryjskiej na ul. Pilsudskiego i niezbędnych na to kredytów.

6) Referat w sprawie zażalenia 9 płatników podatku wyszynkowego wyznaczonego na rok 1922.

7) Wniosek wprowadzenia zmian w warunkach wydzierżawienia części szopy na rynku Drzewnym na urządzenie sklepu dla przechowywania i sprzedaży ryb i reków.

8) Referat w sprawie starań o zmianę artykułów ustawy elektrycznej (Dienik Ustaw Nr. 34 r. b.), uszczuplających prawa miast

9) Wniosek ustalenia w Sekcji Zdrowia 20 etatów biurolistów VII kat.

10) Wniosek ustalenia nowej taryfy opłat rynkowych.

11) Wniosek ustalenia nowej taryfy opłat rzeźniowych i za ogędziny weterynaryjne oraz stemplowanie mięsa.

12) Referat w sprawie ustalenia ceny wykupu za ziemię miejskie czynszowe.

13) Referat w sprawie pobierania na rzecz miasta opłaty za czynność związane z przekazaniem praw wieczysto-czynszowych i wieczysto dzierżawnych na osobę trzecią.

14) Wybory członków Komisji Miejskiej

— **Nabożeństwo Mahometańskie.** W dniu 4 sierpnia r. b. o godzinie 9 rano w Wileńskim Katedrałnym meczecie odbędzie się uroczyste nabożeństwo doroczne z powodu święta „Kurban Bajramu”. O czem Zarząd Duchowny Gminy Mahometańskiej podaje do wiadomości parafjan.

— **Odczyt p. Stawńskiego.** W piątek 4 sierpnia r. b. o godz. 8 wieczorem w lokalu Polskiego Stowarzyszenia Techników (Wileńska 33) p. inż. Wacław Stawński będzie miał odczyt p. t. „Nowy wynalazek z dziedziny mechaniki stosowanej”. Po odczytciu dyskusja.

— **Wyjazd b. legionistów do Krakowa.** Wileński Komitet Organizacyjny na Zjazd b. leg. w Krakowie, niniejszym podaje do wiadomości, że zbiorca wyjeżdżających na powyższy Zjazd odbędzie się dn. 3 VIII b. r. o godz. 17-iej na dworczo kolej. w Wilnie + Jednostki Akademicka. Grono studentów bratniej pomocy Uniwersytetu Stefana Ba

torego, zaprojektowało wydanie jednodniówki akademickiej. Mamy nadzieję, że sympatyczne to wydawnictwo będzie serdecznie przyjęte i poparte przez społeczeństwo.

— **Podziękowanie.** Wszystkim, tak duchownym jak i świeckim, wojskowym i cywilnym, którzy w dniu moich imienin pospieszyli okazać mi swoje tak drogie i miłe dla mnie uczucia, trudno mi osobliwie podziękować i dlatego pozwalam sobie przestać na tej drodze z głębi duszy płynące wyrazy wdzięczności za życzliwość i pamięć o mnie, przypisując to nie mojej osobie, ale ich szlachetnemu przywiązaniu do tej wielkiej i szczytnej idei, której służyłem słowem i czynem i nadal służyć będę.

Biskup Bandurski m. p.

— **Wykaz zdem. żołnierzy łachowców,** zarejestrowanych w Kom. Obyw. pom. dla zdem. Inw. i pozostających dotąd bez pracy: aptekarz 1, adwokat 1, artysta malarz i rzeźbiarz 1, biurolistów 34, bednarz 1, drukarz 1, felczer wet. 1, giserów 2, handlowców 4, introligator 1, jubiler 1, kowal 6, kelner 1, krolejarz 1, kucharczy 2, litograf 1, murarzy 6, malarz pok. 1, młynarz 1, uczeń 6, metalowiec 1, robotników niefachowych 80, nauczyciel 1, ogrodnik 2, plekary 4, pomocn. maszynisty 2, pracownik 1, pałac 1, rolników 14, rachmistrz 1, rymarz 2, rzeźnik 1, rzeźbiarz 1, ślusarz 14, stolarz 2, szewców 2, subiekt sklepowy 1, ślusarz wodoc. 1, trykolarz 1, technik 1, tkacz 1, tokarz 1. Razem bezrobotnych 208.

— **Związek Polskich Pracowników Księgarskich** w Warszawie zwołuje w dniach 13—15 Sierpnia powszechny zjazd Pracowników Księgarskich z całej Rzeczpospolitej Polskiej. Zjazdów zapowiadający się licznie, powinien zgromadzić wszystkich przedstawicieli pracujących w dziedzinie Księgarskiej, bowiem na nim będą rozstrąsane wielce żywotne postulaty bytu pracowników jak: warunki materialne, brak dobrego skonsolidowania w łonie członków, zabezpieczenia starości a nawet w wypadkach wielu niepewność jutra. W dniu 26.VII b. m. Pracownicy Księgarski Wileńskich, na odbytem swem zebraniu jako rzecznika swych spraw wybrał P. Jana Życielskiego. (Księgarnia Stowarzysz. Nauuczycielskiego).

— **Echa zająć 2-go lipca.** Siedziwo administracyjne w sprawie zająć 2-go lipca zostało ukończona. Materiał wraz z wnioskami przekazany zostaje Ministerstwu Spraw Wewnętrznych. W sprawie śledztwa prowadzonego przez Komisję Sejmową ta ostatnia zażądała w terminie jaknajkrótszym nadesłania wszystkich dokumentów i protokołów sporządzonych przez Komisję w Wilnie.

— **Dom ucznia Polskiego.** Dowiadujemy się, że sprawą tą żywo sobie interesował się Kurator Wileńskiego Okręgu Szkolnego p. Jankowski, dejąc inicjatywę tej wielkiej poparce. Jako najodpowiedniejszy budynek uznano dom stojący w ogrodzie Botanicznym, była własność Szumana. (W.A.P.)

— **Kursy dla urzędników pocztowo-telegraficznych.** Dnia 7-go sierpnia zostają uruchomione 3 miesięczne kursa fachowe dla urzędników poczty i telegrafu. Wykłady odbywać się będą w gmachu dyrekcji w sali listonoszów. (w.)

— **Ostateczna likwidacja B. Dep. Handlu i Przemysłu.** Dnia 31-go lipca r. b. Departament Handlu i Przemysłu (w likwidacji) przekazał akty i dokumenty Delegatowi Rządu oraz Urzędowi Celnemu. (W. A. P.)

— **Sprawozdanie z Kasy Chorych.** Ogólne sprawozdanie statystyczne lekarskie Kasy Chorych za czerwiec zawiera następujące dane: ilość członków—19,322, niezadowolonych do pracy—227, dni niezadowolonych do pracy—2261, suma świadczeń pieniężnych za te dni niezdolności—2,494,922 mk., przeciętna wysokość świadczeń pieniężnych za jeden dzień niezdolności—1103 mk., przeciętny czas trwania niezdolności do pracy jednego chorego—9,96. Wyplacono w czerwcu zasiłków pogotowych—618,115 mk., matkom karmiącym 203,600 mk., zasiłków pogrzebowych—572,160 mk., świadczenia za leczenie chorych, opłata personelu lekarskiego, lekarstw, szpitali, zwrot kosztów leczenia i przewozu chorych—9566727 marek, ogółem udzielono świadczeń członkom Kasy na sumę—13,454,654 mk. (w.)

WYPADKI I KRADZIEŻE.

W WILNIE.

— **Morderstwo.** W nocy z dnia 31 ub. m. na 1 szej sierpnia około domu № 18 na ulicy Tombakowej został zatrzymany przez pom. Komisarza pol. Jakubowskiego i Wojtkiewicza jakiś osobnik, który niósł węzeł z bielizną oraz samowar. Jak się okazało był to Grzegorz Holowacienko, zamieszkały w domu № 5 przy ulicy Wróbla. W czasie badania osobnik ów przyznał się iż parę godzin przedtem zdusił Sorę Dawchang (Suzdalska 7). Po sprawdzeniu tego zeznania okazało się, iż rzeczywiście Dawchang została zamordowana. Przy mordercy znaleziono 48 tys. mk. pol. oraz pewną ilość carskich rubli.

— **Bójka.** Dn. 31 ub. m. policja 6-go komisar. zatrzymała Konstantego

Cz. J.

FELIKS DESSLER Sadowa 9 d. wł.

Telefon № 4—35.

Blacha żelazna i ocynkowana, gwoździe, drut, belki, rury kanalizacyjne i części fasonowe do nich, rezerwoary i syfony emalowane i t.p.

Przesilenie gabinetowe we Włoszech.

Odmowa Oriandy.

RZYM, (Pat.) Na audjencji u króla Orlando oświadczył, że nie podejmuje się zadania utworzenia nowego rządu, wobec odmowy socjalistów wejścia do rządu, w którym byłby reprezentowani faszyci lub wogóle przedstawiciele pracy. Król zawezwał Facte, którego powrót do władzy jest bardzo możliwy.

De Facta kandydatem na premiera.

RZYM, (Pat.) Król powierzył Facte misję tworzenia gabinetu.

Facta zastrzegł sobie czas do namysłu. W wypadku skutecznego misji powstałby gabinet koalicyjny z demokratami, ludowcami i prawicą.

Faszyści dają do rozwiązania Izby.

RZYM, (AW.) Do Kwirynału nadchodzi masowe petycje, domagające się rozwiązania Izby. Faszyści są za rozwiązaniem, przeciwko rozwiązaniu występują populary i socjaliści.

Teatr polski.

Drugą występ Edm. Gasińskiego w krotoczwilii Jerzego Feydeau „Mąż poluje”.

Nie należy utożsamiać Jerzego Feydeau z Ernestem, autorem „Fanny”. Ernest dał literaturze francuskiej klasyczny pendant do zolowskiej „Nany” i Jerzy w lat mniej więcej do dwadzieście potem, dał... publiczności paryskiej z kilka tysięcy przeuciesnych wieczorów teatralnych.

Był wespół z Bissonem i kilkoma innymi wesołymi chłopcami twórcą całego genre'u łańcie zwarjowanych krotoczwil, z których zaśmiewano się do łez na obu półkulach, nie wyłączając oczywiście Warszawy — z czasów wielkorządztwa Hurki. Miały te arcydzieła werwy i pomysłowości coś z hegłowskiej architektoniki: teza—antyteza — synteza. Mąż wyjeżdża... na polowanie, żona... do ciotki, jakiś tam stryj czy wuj też wymyka się pokryjomu na jakąś schadzke, pedzi w ich ślady jakiś najkompletniej lekkomyślny siostroszeniec czy synowiec. To nieodmienny akt pierwszy. W drugim spotykają się dosłownie wszyscy

najczęściej w paryskim hotelu, czy w pensjonacie, czy u jakichś wspólnych znajomych i wybuch nieopisana sarabanda nieporozumień, qui-pro-quo'ów, scen nieprawdopodobnych i przekomicznych sytuacji z łańcie djabelskiego jakiegoś mlyna, którego tempo i szalony ruch niedaje na chwilę opamiętać się widzowi, że przecie to wszystko wietrutne bzdurstwo tańczące z rozbrajającą niefrasobliwością i werwą kekwoka na pajęczynowej kanweczce komedjowej. W akcie trzecim już się flukta rozbawiane uspokoiły; następuje rozwiązanie. Synteza. Wszystkie kończy się — wybornie. Mąż ani myślał być na polowaniu, żona ani myślała być u „chorej” ciotki, lampa tował się wuj, lampartował się siostroszeniec, komuś tam rogi przyprawiono, kogoś wystrychnięto na dudka — słowem: niema co sobie skakać do oczu... wzajemnie. I apres tout... pocóż znowu brać życie co moment od tragicznej strony? Kto z nas bez grzechu Wielka rzecz..

Przyjdą niebawem Caillavet i de Fliers i tej... wyrozumiałości dadzą tak prześlizchny wyraz! Nawet przemitym okraszają sentymentem. Miły Bożel A toć przecie

trzeba umieć obchodzić się z życiem... Nieprawdaż?

Przedewszystkiem zaś nie irtować się, że przez dobre dwa a nawet trzy dziesiątki lat klasyczna już dziś „farsa” paryska Bissona, Feydeau i kompanji bawiła setnie i śmieszyła do rozpuku publiczność teatralną, doprawdy, o wiele od dzisiejszej i wytworniejszą i kulturalniejszą.

A powtórnie wiedzieć trzeba, że podczas gdy warszawskie Rozmaitości, grając świetnie repertuar Rugiera, Dumasa, Ohneta, Sardou, Paillerona śmiało szły o lepsze z najprzedniejszymi teatrami paryskimi, niemniej wówczas znakomita, trupa warszawska, grając w teatrze Nowym przy Królewskiej, mogłaby być na bulwarach paryskich grać wszystkie „Hotele pod Gołąbkami” jakie by tylko wyprodukował Paryż. Trupy zaś tej, niebawem „zgranej”, jednym z najmocniejszych (choć „najlżejszych”) filarów był Gasiński.

I dobrze, właśnie dobrze, że wystąpił tu u nas we „własnym repertuarze”. Retrospektywne dał nam widowisko klasycznej już gry. Patrzcie, miodzilił Tak się we farsie klasycznej — rej wodzil

Patrzcie, jak niespożyty Gasiński

we wlecznie młody, o niewyczerpanej werwie i rozkosznym humorem, targnął nasz miejscowy zespół aktorski i rzucił go w wir doskonałego tempa! Jak wybornie zagrano „Hotel pod Gołąbkami”, jak w „Mąż poluje”, wyborny tworzyli duet p. p. Grabowska i Godlewski, jakim wybornym typkiem przeszedł przez scenę p. Kurna kowicz; jak całe to polowańko przesładało się zgrabnie i zwinnie raz po raz z fotelika komedji na taburet kpiącej sobie z całego świata farsy. Tak trzeba, tak właśnie trzeba! Każdy z nich ma swoje prawa. A p. Gasiński nietylko potrafi, monologując na scenie mrugnąć bardzo wymownie w stronę jaśniejelmożnej a rozbawionej publiczności, lecz umie też, reżyserując sztukę, mrugnąć niezmiernie skutecznie do swoich na scenie partnerów.

Podobno ma niebawem wystąpić w „Gaju świętym” i w „Sublokatorce”, gdzie jako świetny Felik, ordynans, bryluje najświeższą swoją kreacją. A no, wybornie! Zwłaszcza w letnim sezonie miejscim szlachetna, miła rozrywka — z pewnością nie do pogardzenia.

Skoczka i Helenę Grochowską, którzy pobili się na ulicy.

Opór policji. Dn. 31 b. m. policja zatrzymała Ickę Mejszonę i Ickę Milińską...

Zatrzymanie awanturników. Policja zatrzymała Stanisława Sztrowskiego, Wacława Kwiecińskiego...

Samowolne przejście granicy. Policja zatrzymała Ickę Kapuścińską, który samowolnie przeszedł Polską granicę.

Ujęcie dezertera. Dn. 31 ub. m. policja zatrzymała dezertera, Czesława Sulborskiego...

Epileptyk. Dn. 1 b. m. kolo domu Nr 5 przy ul. Niemieckiej stracił przytomność i upadł na chodnik...

Oszablenie. Dn. 1-go b. m. idąc ulicą Piwną kolo domu Nr 1 stracił przytomność i upadł Władysław Olechnowicz lat 31.

Niefortunny upadek. Dn. 1-go b. m. Eleonora Kurpis-Purpis lat 7, Mostowa 15, upadła i złamała lewą nogę.

Wielbiciele muzyki. W czasie symfonicznego koncertu w Ogrodzie Bernardyńskim został zatrzymany kieszonkowy złodziej Stanisław Szmatowski.

Na gorącym uczynku. Dn. 31 ub. m. w sklepie Antoniego Wolejszy (Wielka) została zatrzymana Michalina Halwanowska...

Zamach na kasę Magistratu. Dn. 30 ub. m. z rana kasjerka chcąc otworzyć kasę (pokój Nr 126) zauważyła iż w zamku sterczy złamany klucz.

Konikradztwo. Eljaszowi Chławnowiczowi skradziono 4 konie wartości 1 mil. mk.

Kradzieże. Romanowi Chwoisowi (Pióramont 6) skradziono skórzany pas wartości 100 tys. mk.

Janinie Domicewiczównie (Ogórkowa 4) skradziono bielizny na sumę 100 tys. mk.

Chaimowi Salemowi (Tambakowa 4) skradziono bielizny na 200 tys. mk.

WYPADKI NA KOLEI.

Katastrofa kolejowa. W nocy z dnia 30 lipca na 1 sierpnia pociąg gospodarczy na st. Mała Ryta najechał na pociąg manewrujący...

SPORT.

Lódzki Klub Sportowy. Wisła (Kraków).

Dnia 30 lipca został rozegrany w Łodzi match między Krakowską „Wisłą” a Lódzkim Klubem Sportowym...

PROWINCJONALNA.

Uroczystości w Brzostku. Ks. Biskup Bandurski wyjechał w sobotę rano do m. Brzostka, gdzie się odbyło poświęcenie Krzyża Wołności.

Lustracja linii demarkacyjnej. Delegat Rządu p. Roman udal się wczoraj dnia 21-go lipca na dalszą lustrację linii demarkacyjnej...

Z Wilejki, pow. Dn. 29 lipca zawitał do naszego miasteczka teatr białoruski pod dyrekcją F. Alechnowicza.

Odgrano: „Na popasie” J. Kupaly, „Szumi las” Inscenz. legendę Korolenki i „Ptak szczęścia” Alechnowicza.

Publiczność nasza mile powita następną gościnę wędrowniej trupy białoruskiej...

Wiadomości ogólne.

Z CAŁEJ POLSKI.

Dobrzeby to było. „Kurjer Polski” zamieszcza wywiad swego współpracownika w ambasadzie amerykańskiej...

Pierwszy lot. W poniedziałek odbyto pierwszy lot powietrznej linii komunikacyjnej Gdańsk—Warszawa—Lwów—Borysław.

Morderczy zamach w Poznaniu. Były funkcjonariusz Magistratu poznańskiego nazwiskiem Struwikiewicz...

Z KOWNA.

Przyjazd posta. Do Kowna przybył przedstawiciel w Niem-

czeh p. Sidzikauskas. Przyjazd jego związany jest ze sprawami, które są przedmiotem rokowań pomiędzy Litwą a Niemcami.

Popisy lotnicze w Kownie. Jak donosi „Lietuva” w dniu 9 go lipca odbyły się w Kownie publiczne popisy lotnicze.

Z ZAGRANICĄ.

Tabor kolejowy dla Łotwy. Pomiedzy Łotwą i rządem francuskim zawarta została umowa w sprawie dostawy przez Francję 33 lokomotyw...

Odbudowa kraju.

Odbudowa gospodarcza kraju. Otrzymujemy następujące szczegóły działalności Dematu w Wilnie:

Wileńska Ekspozycja Dematu, mająca na celu zebranie materiałów, pozostałych po władzach okupacyjnych i przekazanie ich w ręce władz kompetentnych...

Dla rolnictwa Demat posiada na zbyciu koła, wozy, sprzężenie, żelazo dla naprawy maszyn rolniczych...

Listy z prowincji.

Wylew Mereczanki.

Po deszczach, które z małym przerwami lały przeszło tydzień, nastąpiła katastrofa, ze strachem oczekiwana w okolicy Jaszun.

Strat na razie obliczyć nie można, ale będą zapewniocią ołbrzymie—przedewszystkiem w paszy dla bydła.

Słynne łaki Zegaryńskie w znacznej części zupełnie na ten rok zniszczone.

Dziś, gdy to piszę—sobota 29 lipca—woda opada już, ale bardzo wolno.

Wobec tego nie mogę wam jeszcze zobrazować szczegółów klęski.

Czyście ofiarowali 1% na zdemobilizowanych!

Z ostatniej chwili.

Nowy premier obejmuje urządowanie.

WARSZAWA, 1-VIII. (Tel. własny). Dziś rano przybył do prezydium ministrów Nowak i złożył wizytę ustępującemu Sliwińskiemu.

Przed południem przybył do ministerjum oświaty i objął urządowanie.

Po powrocie był obecny przy pożegnaniu Sliwińskiego przez byłych ministrów oraz urzędników.

Inteligencja odzyskuje swoje prawa.

WARSZAWA, 1—VIII. (Telegram własny). Stronnictwo ludowe „Wyzwolenie” postanowiło postawić na listach wyborczych kandydatów inteligentów...

Postanowienie to powzięto na mocy uchwał organizacji włosciańskich.

TELEGRAMY.

Exposé prezesa ministrów Nowaka.

WARSZAWA, (Pat). Dnia 3-go sierpnia odbędzie się plenarne posiedzenie Sejmu...

Polikwidowaniu przesilenia

PARYŻ, (Pat.) „Petit Parisien” donosi z Rzymu, że Lloyd George zawiadomił wczoraj rząd włoski...

Termin konferencji Poincaré'go.

PARYŻ, (AW.) „Petit Parisien” donosi, że Poincaré zawiadomił Anglię o zamiarze przyjazdu do Londynu...

Strajk generalny we Włoszech.

RZYM, (PAT). Organizacja pracy wezwwała do strajku generalnego z dniem 31-go lipca...

go z dniem 31-go lipca, wobec czego faszyci wzywają robotników do kontynuowania pracy...

WIEDEN, (PAT). „Neue Freie Presse” donosi z Rzymu, że w całych północnych Włoszech rozpoczął się strajk generalny...

Zawrotny budżet.

MOSKWA, (Pat.) Według danych budżetu rządu Sowieców, dochody przewidują 360 trylionów...

Z kraju wiecznych powstań.

HELSINGFORS, (Pat.) Donoszą z Moskwy, że w okolicach Uralu wybuchło powstanie przeciwko rządowi Sowieców...

Z pasa neutralnego.

Otrzymujemy szereg nowych szczegółów w sprawie ostatnich represji litewskich w pasie neutralnym:

Oddział jazdy litewskiej, który w dniu 25 lipca dokonał morderstwa na mieszkańcu wsi Kejniny...

Strat na razie obliczyć nie można, ale będą zapewniocią ołbrzymie—przedewszystkiem w paszy dla bydła.

Słynne łaki Zegaryńskie w znacznej części zupełnie na ten rok zniszczone.

Dziś, gdy to piszę—sobota 29 lipca—woda opada już, ale bardzo wolno.

Wobec tego nie mogę wam jeszcze zobrazować szczegółów klęski.

Czyście ofiarowali 1% na zdemobilizowanych!

Ceny na targu.

1 sierpnia. Masło 1,200 — 1,300 mk. za funt, ser 280—300, twaróg 250—270, mleko 180 — 200 mk. za litr...

Giełda Gdańska.

GDAŃSK, (Pat) Dł.ary 657,34 do 658,66 funty 2952 do 2958, marki polskie 10,23 i pół do 10,28 i pół.

Gdańska giełda zbożowa.

GDAŃSK, (Pat.) Giełda zbożowa. Żyto 700 do 750 m. n., pszenica 1150 m. n., jęczmień 750 m. n., owoś 800 m. n., groch 675 m. n.

Giełda Zurichska.

ZURICH, (Pat.) Berlin 0,80, Nowy Jork 522 i trzy cawarte, Londyn 2326, Paryż 42,80, Warszawa 0,08 i pół, Wiedeń 0,01 i pół.

GIEŁDA według notowań urzędowych Wileńskiej Giełdy Pieniężnej dnia 1 sierpnia 1922 r.

Table with columns: Waluta, Żądano, Poszukiwawo. Rows include Dolar, Złoty, etc.

Ofiary złożone w Redakcji. P. por. Bulhak na „dom inwalidów” 100 mk.

